

A 1812/hållbart

Käsittelijä Kestävä Pohjola -valiokunta

Kestävä Pohjola -valiokunnan mietintö, joka koskee
jäsen ehdotusta uudisrakennusten CO₂-päästöjen vähentämisestä

Ehdotus

Kestävä Pohjola -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittelee Pohjoismaiden hallituksille,

että kaikkiin uudisrakennuksiin sovelletaan elinkaariarviointimenetelmää (LCA).

että uudisrakennusten elinkaariarviointimenetelmä (LCA) yhdistetään kansallisiin ilmastotavoitteisiin.

että asetetaan tavoitteet uudisrakennusten elinkaaritaloudellisuudelle (LCE).

että jaetaan kokemuksia päästöttömistä rakennustyömaista.

Taustaa

Ilmastonmuutosta on rajoitettava mahdollisimman nopeasti. Valitettavasti ilmastonmuutoksen haitallisten vaikutusten torjuntatavoitteita ei voida saavuttaa yhden ainoan ratkaisun avulla, sillä kaikkien sektoreiden on vähennettävä päästöjään.

Kestävä Pohjola -valiokunnan kesäkokouksessa kuullun asiantuntijaluennon mukaan rakennussektorin osuus Pohjoismaiden hiilidioksidipäästöistä on 5–7 prosenttia. Eriyisesti laajasti käytössä oleva betoni- ja tiilirakentaminen vapauttaa ilmaan paljon hiilidioksidia, mutta vaihtoehtojakin on.

Pohjoismaissa on esimerkiksi paljon puuta. Puusta rakennetussa talossa rakennusmassa muuttuu hiilidioksidivarastoksi. Asiantuntijoiden mukaan oikeiden materiaalien käytöllä voidaan uudisrakentamisen ilmastokuormitusta vähentää sen kasvattamisen sijaan.

Haasteena on saada rakennussektori siirtymään ympäristöystävällisempien materiaalien ja menetelmien käyttöön.

Ottamalla käyttöön yhteiset sitovat tavoitteet ja yhteiset sitovat hiilidioksidipäästöjen neliömetrikohtaiset laskentamenetelmät annamme rakennussektorille mahdolli-

suuden käyttää uudisrakentamiseen parhaiten soveltuvia menetelmiä. Lisäksi toivomme, että hiilidioksidipäästörajoja tiukennetaan jatkossa vuosittain, jotta rakennussektorin ei tarvitse ryhtyä kiireellä muuttamaan käytäntöjään.

Näin Pohjoismaiden neuvosto voi asettaa kehitykselle poliittiset tavoitteet ja kehykset ja näin ei myöskään ajauduta yksityiskohtaiseen poliittiseen ohjaukseen, kun markkinat itse valitsevat parhaat ratkaisut.

Pohjoismaiden markkinat ovat yksittäin suhteellisen pieniä, ja rakennussektorin voi olla vaikeaa kehittää oikeita ratkaisuja näin pienille markkinoille. Yhdessä Pohjoismailla on kuitenkin ainutlaatuinen mahdollisuus kehittää urauurtavia rakennusmenetelmiä ja -materiaaleja, joista voi muodostua maillemme merkittävä vientiteollisuudenala.

Puurakentamiseen siirtyminen tukee samalla YK:n kestävän kehityksen tavoitteita 8.2 ja 8.4, jotka koskevat talouskasvua ja resurssien parempaa käyttöä, sekä tavoitetta 13, joka koskee ilmastotekoja.

Keskiryhmä toivoi kokouksessa, että ehdotukseen sisällytettäisiin tavoite hiilineutraaleista rakennustyömaista, mukaan lukien rakennusmateriaalien hiilineutraalit kuljetukset. Sihteeristö ilmoittaa, että Euroopan teknologianstituutin Climate-KIC-ohjelman johdolla on käynnissä kaksi hanketta päästöttömistä työmaista. Tavoitteena on esittää vaatimuksia ensinnäkin fossiilittomista (biopolttoaineita käyttävistä) koneista rakennustyömaalla ja myöhemmin päästöttömistä (sähköä käyttävistä) koneista. Valiokunta päätti yksimielisesti sisällyttää ehdotukseen hiilidioksidineutraaleja rakennustyömaita koskevan että-lauseen.

Ministerineuvosto on ilmoittanut, että neliömetrikohtainen uudisrakentamisen hiilidioksidikuormituksen laskentamenetelmä on jo vakiintuneessa käytössä Pohjoismaissa. Muihin osa-alueisiin liittyviä laskentamenetelmiä kehitetään edelleen. Esimerkiksi EU:ssa kehitetään parhaillaan elinkaariarviointimenetelmää (LCA, Life Cycle Assessment). Poliittista tahtoa elinkaarinäkökulman tarkastelemisesta pohjoismaisella tasolla on olemassa, mutta toteutus edellyttää laskentamenetelmää ja aineistopohjaa, jota ei ole vielä saatavilla koko elinkaaren ajalta. Toiseen että-lauseeseen, *että vahvistetaan uudisrakennuksille yhteiset sitovat neliömetrikohtaiset hiilidioksidipäästörajat Pohjoismaissa*, liittyviä asioita säädellään EU:n energiatehokkuusdirektiivillä, jossa määritellään hiilidioksidipäästörajoja koskevat vähimmäisvaatimukset.

Valiokunta pääsi yksimielisyyteen myös lisätietojen hankkimisesta koskien EU:ssa meneillään olevaa elinkaarinäkökulmaa (LCP), mistä sihteeristö teki tämän jälkeen selkoa. Valiokunta päätti kutsua asiantuntijan kertomaan niistä menetelmistä, joita on käytettävissä hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskevien tavoitteiden määrittämiseksi ja vahvistamiseksi. Kestäviin rakennusmateriaaleihin erikoistunut asiantuntija Matti Kuittinen Suomen ympäristöministeriöstä osallistui valiokunnan kokoukseen 26. tammikuuta ja teki selkoa eri menetelmistä, mm. elinkaarinäkökulmasta (LCP) sekä siitä, miten eri Pohjoismaissa sovelletaan elinkaarinäkökulmaa. Esityksen

jälkeen Sosiaalidemokraattinen ryhmä esitti ehdotuksen jäsen ehdotuksen että-lauseiden tarkistamiseksi seuraavasti:

että kaikkiin uudisrakennuksiin sovelletaan elinkaariarviointimenetelmää (LCA).

että uudisrakennusten elinkaariarviointimenetelmä (LCA) yhdistetään kansallisiin ilmastotavoitteisiin.

että asetetaan tavoitteet uudisrakennusten elinkaariaritaloudellisuudelle (LCE).

että jaetaan kokemuksia päästöttömistä rakennustyömaista.

Valiokunnan näkemykset

Elinkaariarviointimenetelmä (LCA) antaa sekä yleiskuvan rakentamisen elinkaaren eri vaiheiden ympäristövaikutuksista että tietopohjaisen perustan arvioida yksittäisiä prosesseja laajemmin rakennuksen koko elinkaaren perusteella. Valiokunta pääsi yksimielisyyteen että-lauseiden tarkistamisesta Sosiaalidemokraattisen ryhmän esittämän ehdotuksen mukaisesti. Ehdotuksessa esitettiin elinkaarinäkökulman nostamista että-lauseisiin ja maiden ilmastotavoitteiden huomioimista. Jotta hiilidioksidipäästöjen voidaan vähentää tehokkaammin yksittäisten Pohjoismaiden ilmastotavoitteiden mukaisesti, kansalliset ilmastotavoitteet voidaan hyvin yhdistää uudisrakennusten elinkaariarviointimenetelmään (LCA). Vapaa Pohjola ja Konservatiivinen ryhmä antoivat tukensa Keskiryhmän ehdotukselle, jonka mukaan että-lauseisiin lisätään lause päästöttömistä rakennustyömaista. Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ja Keskiryhmä tukivat Sosiaalidemokraattisen ryhmän esittämää ehdotusta.

Pohjolassa 13. huhtikuuta 2021

Anders Kronborg (S)

Anna Vikström (S)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Johan Andersson (S)

Kasper Roug (S)

Ketil Kjenseth (V)

Kolbeinn Óttarsson Proppé (VG)

Magnus Ek (C)

Ole André Myhrvold (Sp)

Rebecka Le Moine (MP)

Simon Holmström (HI)

VARAUMA

Vapaa Pohjola ei tue että-lausetta, joka koskee tavoitteiden asettamista uudisrakennusten elinkaariaritaloudellisuudelle (LCE), ja esitti ehdotukseen varauman.

Vapaa Pohjola ehdottaa sen sijaan, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että kaikkiin uudisrakennuksiin sovelletaan elinkaariarviointimenetelmää (LCA).

että uudisrakennusten elinkaariarviointimenetelmä (LCA) yhdistetään kansallisiin ilmastotavoitteisiin.

että jaetaan kokemuksia päästöttömistä rakennustyömaista.

Pohjolassa 13. huhtikuuta 2021

Staffan Eklöf (SD)

Vilhelm Junnila (ps.)